

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

درس اول: ہدایت الہی

کتاب دین و زندگی ۲: پایہ یازدہم

دورہ دوم متوسطہ

سوالات

۱. نیازهای برتر انسان کدامند؟

۲. شیوه هدایت خداوند در مورد انسان چگونه است؟

سورہ مبارکہ غافر

يَقُومُ لَكُمْ أَلْمَلِكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا ۗ قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَىٰ وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٢٩﴾ وَقَالَ الَّذِينَ ءَامَنَ يَقُومُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ﴿٣٠﴾ مِثْلَ دَابِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ ۗ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظَلْمًا لِلْعِبَادِ ﴿٣١﴾ وَيَقُومُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ﴿٣٢﴾ يَوْمَ تُؤَلَّفُونَ مَدْبِرِينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۗ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلِ بَالِيسَتٍ فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكِّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ ۗ حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا ۗ كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ ﴿٣٤﴾ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي ءَايَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ ۗ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ ءَامَنُوا ۗ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٥﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَهْمُنُ ابْنُ لِي صَرَخًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ ﴿٣٦﴾

نیازهای انسان

۱. **نیازهای غریزی و طبیعی؛** آب (حیات بخش)، خوراک و پوشاک در اینجا خداوند راه آگاه شدن از آنها را به انسان آموخته است: مانند رفع تشنگی در هنگام احساس تشنگی.

۲. **نیازهای برتر (باعث دل مشغولی و سؤال)؛**
الف: شناخت هدف زندگی: امام سجاد(ع): خدایا ایام زندگانی مرا به آن چیزی اختصاص بده که مرا برای آن آفریدی.
ب: درک آینده خویش: سؤالاتی چون؛ «آینده انسان چگونه است؟ آیا زندگی او با مرگ بسته می شود، یا حیات به شکل دیگری ادامه پیدا می کند؟ در اینجا مطرح است.
ج: کشف راه درست زندگی: راه درست زندگی کردن بر اساس دو نیاز قبلی یعنی شناخت هدف زندگی و درک آینده خویش

تدبر

وَالْعَصْرِ ﴿١﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ﴿٢﴾ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ﴿٣﴾

1. خداوند در این سوره به چه چیزی سوگند خورده است؟ چرا؟
2. چه زیان و خسارتی انسان را تهدید می کند؟
3. چه کسانی دچار خسارت و زیان نمی شوند؟

۱. ویژگی سوالات

۱. کاملا درست و قابل اعتماد باشد

۲. همه جانبه باشد.

۲. ویژگی پاسخ دهنده به سوالات

۱. آگاهی کاملی از خلقت انسان، ابعاد جسمی و روحی، فردی و اجتماعی او داشته باشد.

۲. از سرنوشت انسان ها پس از مرگ اطلاع داشته باشد.

شیوه هدایت خداوند در مورد انسان

- خداوند هر موجودی را بر اساس ویژگی های وجودیش هدایت می کند.
- انسان دارای ویژگی های تفکر و اختیار است.
- هدایت خداوند از مسیر این دو ویژگی است. یعنی خداوند برنامه هدایت را از طریق پیامبران می فرستد تا انسان ها با تفکر در این برنامه با اختیار خود آن را انتخاب کنند و در زندگی به کار بندند و هدف خلق خویش را دریابند.
- امام کاظم (ع) به شاگرد خود هشام بن حکم فرمود: خداوند رسولانش را برای تعقل در پیام الهی فرستاد. و کسانی این پیام را بهتر می پذیرند که از معرفت بالاتری برخوردار باشند و در تعقل و تفکر برترند، نسبت به فرمانهای الهی دانترند و آن کس که عقلش کاملتر است، رتبه اش در دنیا و آخرت بالاتر است.